

PROCEDURA KIEROWANIA NA LECZENIE

OBJAWY CHOROBY ALKOHOLOWEJ

1. Głód alkoholowy.

Wewnętrzny przymus picia alkoholu. Pojawia się doznanie podobne do głodu i wewnętrznego przymusu wypicia alkoholu. Ponadto człowiek odczuwa panikę i obawę, że nie wytrzyma długo bez alkoholu.

2. Utrata kontroli nad piciem.

Po rozpoczęciu picia pojawia się niemożność decydowania o ilości wypijanego alkoholu i momencie przzerwania picia.

3. Objawy abstynencyjne.

Przerwa w picciu wywołuje m. in. niepokój, dreszcze, drażliwość, drżenie mięśni, poty, nudności, zaburzenia świadomości i majaczenia.

4. Zmiana tolerancji na alkohol

Zwiększenie tolerancji- wypicie tej samej ilości wywołuje słabsze efekty. Obniżenie tolerancji- przy mniejszej dawce alkoholu pojawiają się podobne efekty nietrzeźwości.

5. Koncentracja życia wokół picia.

Cała uwaga osoby uzależnionej skupia się wokół poszukiwania okazji do wypicia i zapewnienia sobie dostępu do alkoholu.

6. Zaburzenia pamięci i świadomości.

Po wypiciu pojawiają się „luki pamięciowe”, uzależniony nie pamięta fragmentów wydarzeń.

7. Nawroty picia.

Człowiek dostrzega, że nie ma kontroli nad swoim piciem próbuje bez powodzenia udowodnić, że potrafi nad wszystkim zapanować. Pojawiają się nawroty picia po próbach utrzymania okresowej abstynencji.

Jeżeli ktoś rozpozna trzy z powyższych objawów, to znaczy, że osoba taka jest uzależniona od alkoholu i powinna szukać pomocy u specjalistów.

Pamiętaj, że uzależnienie zagraża całej rodzinie!

Możesz zwrócić się po pomoc do Punktu Konsultacyjnego w Łagiewnikach, ul. Sportowa 9

PROCEDURA LECZENIA ODWYKOWEGO

Leczenie osób uzależnionych co do zasady jest dobrowolne, a przymus leczenia może być nałożony wyłącznie przez Sąd. Sądami właściwymi do rozpatrywania spraw o przymusowe leczenie są Wydziały Rodzinne i Nieletnich w Sądach Rejonowych. Przepisy regulujące procedurę leczenia osób uzależnionych od alkoholu reguluje ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do Sądu złożyć wniosek mogą dwie instytucje:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łagiewnikach,
- Prokuratura.

Złożenie wniosku o przymusowe leczenie bezpośrednio do Sądu – a nie za pośrednictwem Komisji lub Prokuratury – spowoduje, że Sąd odeśle taki wniosek do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jako instytucji uprawnionej do tego.

Co do zasady problem alkoholowy zgłosić może każdy. Najlepiej jest, gdy osoba zgłaszająca problem to członek najbliższej rodziny, który dobrze zna skalę problemu i wie, jak naprawdę wygląda sytuacja rodzinna. Oczywiście, gdy najbliższa rodzina nie chce zgłosić sprawy (bo jest np. zastraszana przez alkoholika), przyjmowane są zgłoszenia od dalszych członków rodziny, jak i osób niespokrewnionych.

Ponadto, wniosek o leczenie mogą do Komisji złożyć inne instytucje, takie jak GOPS, Policja, Kurator sądowy itp. Oczywiście, również sama osoba uzależniona z własnej inicjatywy może przyjść do GKRPA po pomoc i poradę w sprawie podjęcia leczenia.

Należy pamiętać, że zgodnie z obowiązującymi przepisami, na przymusowe leczenie można skierować osoby, które w związku ze swoją chorobą alkoholową:

- powodują rozkład życia rodzinnego,
- powodują demoralizację nieletnich,
- systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny,
- uchylają się od pracy.

Podczas zgłoszenia osoby, w stosunku do której jest podejrzenie uzależnienia od alkoholu, członkowie Komisji przyjmują do protokołu informacje dotyczącą zgłaszanej osoby. Jeżeli istnieją inne dokumenty potwierdzające uzależnienie, np. karty leczenia szpitalnego, zaświadczenia lekarskie, informacje z Policji itp., należy je zabrać ze sobą celem dołączenia do akt sprawy. Ponadto, w przypadku skierowania sprawy do sądu o przymusowe leczenie, osoba

zgłaszająca będzie występować w sądzie jako świadek. Ewentualnie może podać dane innych osób, mogących być świadkami w tej sprawie przed sądem.

Osoba zgłaszająca problem alkoholowy, zamieszkująca z alkoholikiem, motywowana jest do podjęcia terapii dla współuzależnionych. Edukacja na temat prawidłowego postępowania wobec osoby uzależnionej znacznie zwiększa prawdopodobieństwo jej wyjścia z nałogu.

Na podstawie złożonego wniosku o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe, Komisja wzywa osobę, co do której zachodzi podejrzenie, że jest uzależniona od alkoholu, do osobistego zgłoszenia się na posiedzenie Komisji, na tzw. rozmowę motywującą do leczenia. Możliwe są następujące wersje wydarzeń:

Wariant 1

Osoba, którą Komisja wzywa, przychodzi i przyznaje, że ma problem alkoholowy oraz że chce podjąć leczenie.

To wariant najbardziej optymistyczny, bo powszechnie wiadomo, że dobrowolne podjęcie leczenia daje największe szanse na wyjście z nałogu.

W takim przypadku, przedstawiamy ofertę wszystkich ośrodków leczenia uzależnienia (a jest ona naprawdę szeroka). Zawsze należy pamiętać, że leczenie jest bezpłatne. Komisja informuje, że będzie monitorowała przebieg leczenia. W przypadku zaprzestania leczenia i powrotu do nałogu sprawa zostanie skierowana do Sądu.

Wariant 2

Osoba wezwana przychodzi na dyżur i oświadcza, że nie ma problemu alkoholowego i nie zamierza podjąć leczenia.

W takiej sytuacji członkowie Komisji podejmują rozmowy uświadamiające, motywujące pomagając osobie zgłoszonej dostrzec swoje picie z wielu perspektyw. W przypadku, gdy osoba zgłoszona zaprzecza picciu, lub je bardzo umniejsza i usprawiedliwia, odmawiając podjęcia leczenia odwykowego, a wnioskodawca podaje fakty nadmiernego picia zawsze kierowana jest na badanie do biegłych sądowych, którzy są uprawnieni do wydania opinii o uzależnieniu danej osoby (są to: lekarz psychiatra oraz psycholog). Badanie jest bezpłatne, a jego wynik jest bardzo istotny zarówno dla Komisji, jak i w ewentualnym postępowaniu przed Sądem.

Jeżeli z opinii biegłych wynika, że osoba nie jest uzależniona, sprawa przed Komisją jest umarzana. Jeżeli natomiast z opinii biegłych wynika, że dana osoba jest uzależniona, to wówczas Sąd wydaje postanowienie o trybie leczenia osoby uzależnionej od alkoholu.

Wariant 3

Kierowanie wniosku o przymusowe leczenie do Sądu.

Procedura sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego jest uruchamiana w następujących przypadkach:

- osoba zgłoszona odmawia podjęcia leczenia odwykowego a opinia biegłych potwierdza uzależnienie od alkoholu;
- wtedy gdy osoba, która zgodziła się na badanie przez biegłych, nie zgłosi się na nie, Komisja również kieruje sprawę do Sądu – Komisja bowiem nie ma możliwości zmuszenia kogokolwiek do badania, natomiast uprawnienie takie przysługuje Sądowi;
- do Sądu sprawa kierowana jest także wtedy, gdy osoba w ogóle nie zgłosi się do Komisji Orzeczniczej ani na badania do biegłych (wezwania na rozmowę wysyłane są, za zwrotnym potwierdzeniem odbioru);
- w przypadku, gdy osoba zgłosi się na wezwanie Komisji i oświadczy od razu, że nie zgadza się na badanie przez biegłych i nie zamierza się leczyć dobrowolnie, a wnioskodawca podaje fakty nadmiernego picia, sprawa również jest kierowana do Sądu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, Sąd powinien wyznaczyć pierwszą rozprawę w ciągu miesiąca od wpłynięcia wniosku Komisji o przymusowe leczenie uczestnika (bo tak zgodnie z przepisami prawa nazywa się osoba, co do której złożony został wniosek do Sądu). Jeżeli w danej sprawie brak jest opinii biegłych (bo np. osoba nie zgodziła się na badanie przez biegłych przed Komisją), to Sąd kieruje taką osobę na badanie. Sąd ma uprawnienie do nakazania przymusowego doprowadzenia przez Policję uczestnika na rozprawę, jak również na badanie. Komisja nie ma wpływu na czas rozpatrzenia sprawy przez Sąd. Ten etap postępowania odbywa się już bez udziału członków Komisji (z pewnymi wyjątkami, gdy Sąd zadecyduje o obowiązku uczestniczenia przedstawiciela Komisji podczas rozpraw). Należy podkreślić, że Sąd ma pełną swobodę w ocenie dowodów w sprawie, choć zazwyczaj najważniejszym dowodem, który ma wpływ na jej wynik, jest opinia biegłych. Sąd może na podstawie zebranych dowodów (opinii biegłych, zeznań uczestnika, świadków, wywiadu Policji) wydać następujące orzeczenie:

- oddalić wniosek, gdy osoba nie jest uzależniona,
- orzec obowiązek leczenia odwykowego w otwartym (niestacjonarnym) zakładzie leczniczym (czyli poradni) lub w zakładzie zamkniętym (stacjonarnym, czyli szpitalu).

Postępowanie przed sądem jest dla osoby uzależnionej bezpłatne, koszty sądowe ponosi Gmina. Sąd orzeka o obowiązku leczenia odwykowego w formie postanowienia, od którego przysługuje apelacja. Sądowy obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż dwa lata od uprawomocnienia się orzeczenia sądu. Na czas trwania obowiązku leczenia sąd może ustanowić nadzór kuratora. Należy pamiętać, że wszystkie opisane powyżej działania Komisji i Sądu w tym przedmiocie wynikają z obowiązujących w Polsce przepisów, a czas rozpatrywania sprawy wynika z konieczności przestrzegania zasad istniejącego prawa.

UG Łagiewniki